

KÖTÜ ÂLİMLER

Kötü din âlimlerinden dolayı ümmetin başına birçok sıkıntılar , dertler geleceğini Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* önceden haber vermişlerdir :

“ Kötü âlimlerden dolayı ümmetimin vay haline ! Onlar bu ilmi bir ticaret vesilesi haline getirip zamanlarındaki emirlerden (devlet yöneticilerinden) kendilerine kazanç sağlarlar. Allah onların ticaretlerini kazançlı kılmasın “

(Hz. Enes radiyallahu anhi'dan, *Râmuz'ül Ehâdis*, 5739 (461/10))

Gerçek din âlimlerinin ise Allah-u Teâlâ katında pek kıymetli mevkileri vardır. Hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur :

“ Âlimler, peygamber vârisleridir. Gök ehli (melekler) onlara karşı muhabbet besler ve öldükleri zaman denizdeki balıklar kıyâmete kadar onların günahlarının affı için dua ederler “

(*Buhari, Ebu Dâvud, İbn-i Mâce, ..*)

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz aleyhisselâtu vesselâm gerçek âlimleri (ulemâyı) yine “Peygamber vârisleri “ olarak nitelendirerek şöyle buyurmuşlardır :

“ Alimler peygamber vârisleridir. Peygamberler ne dinar, ne dirhem miras bırakmadılar. Ancak, ilim miras bıraktılar. Şu halde , o ilmi alan büyük bir pay almış olur “

(*Buhari, Ebu Dâvud, Tirmizi, ..*)

Evet, ilim (yâni hakikat ilmi olan din ilmi) peygamberlerin mirasıdır. Peygamberler âhirete göçtükleri zaman arkalarında mal, mülk, servet, v.b. bırakmamışlardır ; ancak insanları hakka hakikate sevkeden, dünya ve ahiret saadetini temin eden din ilmini bırakmışlardır. Bu bakımdan, gerçek ulemâ peygamber vârisi olan kişidir , dolayısıyla da Allah Teâlâ indinde yüksek bir değeri vardır. Ancak, gerçek âlimler yüce Allah c.c katında ne kadar değerli iseler, ilmi kötüye kullananlar da Cenâb-ı Hak'ın en çok buğz ettiği (sevmediği, nefret ettiği) kişilerdir . Âhirette en büyük azaba çarptırılacak zümrelerden biri de hadis-i şerifte “ulemâ'us- sū “ olarak nitelendirilen bu “ kötü âlimler”dir.

Peki o zaman gerçek âlimle, “ kötü âlim” i nasıl ayırd edeceğiz ? Gerçek âlimle, kötü âlim'in vasıfları nelerdir ? Bu sorunun cevabını yine dinimizin temel kaynaklarında buluyoruz. İşte konu ile ilgili bazı hadis-i şerifler :

“Allah Teâlâ katında âlimlerin en çok buğz edileni (sevilmeyeni, nefret edileni) , emirlerin (devlet yöneticilerinin) ziyaretine gidenlerdir. (İhya c2 : s. 352, hadis no: 459)

“Cennet kokusu beşyüz senelik mesafeden duyulduğu halde, âhiret ameliyle dünyalık isteyen kimse onu duyamayacaktır “

(*Câmi-üs Sağır, No: 4486, Râmuz 3648*)

Demek ki dini kullanarak dünyalık elde etmek isteyenler, devlet yöneticilerinin kapılarına gidip te makam- mevki veya başka menfaatler elde etmek isteyenler gerçek ulemâdan değildir.

“ Âlim, bildiği ile amel edendir “

(Hz Ubâde' r.anh'dan, *Câmi'us Sağır No: 5715*)

Dini konularda birçok şeyi bilmek gerçek âlim olmak için yeterli değildir. Gerçek âlim sadece zâhiri bilgileri olan kişi değil, hem zâhiri hem bâtını ilim sahibi olan ve ilmi ile amel eden kişidir. Yüksek ahlaka sahip, Hz. Peygamber ve Kur'ân ahlakı ile ahlaklanmış olan müstesna bir şahsiyettir. Gerçek âlim Allah-u Teâlâ hazretlerinin azamet ve kibriyâsından dolayı havf ve haşyet üzeredir. Bunun neticesinde de ilmi arttığı ölçüde, zühd, takvâ ve verâsı da artar. Eğer kişinin bilgisi artıyor da zühdü, takvâsı, verâsı artmıyorsa, bu ilim talep edilen bir ilim değildir.

“ Bir kimse ilmini arttırır da dünyaya karşı zühdünü arttırmazsa, Allah’tan uzak kalmaktan başka bir şeyi kazanamaz “ . (Kenz’ül İrfan No: 224)

Zühd, dünyaya itibar etmemek demektir. Zâhid , dünyaya karşı perhizkâr davranan kişidir. Takvâ , Allah-u zül celâl hazretlerinin emirlerine son derece riayet ederek her türlü haram ve yanlış işlerden sakınmak demektir.

Verâ ise , şüpheli şeylerden bile sakınmak, kaçınmak demektir.

Kötü âlimlerin çok önemli bir vasfı da âyet ve hadisleri tefsir ederken önceki müfessirlerin , âlimlerin ve din büyüklerinin görüşlerini bir kenara iterek , kendi görüşlerine göre mâna vermeleridir. Oysa , İslam yeni ortaya çıkmış bir din değildir , bindörtüyüz seneden beri sönmeyen bir güneş gibi parlamaktadır. Bu süre zarfında da binlerce gerçek ulemâ ve evliyâ yetişmiştir. Sık rastlanan bir vakiadır : Mesela, bir âyeti veya hadisi gelmiş geçmiş yüzlerce âlim “Bu âyetin (hadisin) mânası şudur” diye belli bir şekilde açıklarlarken, günümüzde kendini âlim olarak tanıtan biri ortaya çıkıp “ Bana göre bu âyetin mânası öyle değildir, böyledir “ diyerek tamamen başka , hatta zıd bir mâna verebilmektedir. Bunlardan bazıları mezheb imamımız olan Ebu Hanife hazretlerine bile dil uzatabilmekte, onun görüşlerini kabul etmemekte, “ O âlimse, ben de âlimim. Ebu Hanife artık ortaçağda kaldı, günümüze hitab etmiyor ! “ diyebilecek kadar da sapkınlaşmaktadırlar. Bunu diyebilen kişiler ilim, zühd, verâ, takvâ , edep, hayâ bakımından acaba İmam-ı Âzam Ebu Hanife hz.lerinin binde biri değere hâizmidirler ? (Elbetteki değildirler). Dolayısıyla, bizlerin bu hususları çok iyi değerlendirmemiz gerekir, yoksa sahte -kötü âlimlere kapılmak kaçınılmaz olur. Bu bakımdan, Peygamber Efendimiz S.a.v bizleri uyarmaktadır : **“Âhir zamanda ümmetinden öyle insanlar gelecek ki, ne sizin ne de babalarınızın duymadıkları şeyleri anlatacaklar, onlardan şiddetle kaçının “** (Râmuz, 3763)

Efendimiz aleyhisselâm başka bir hadislerinde ise şöyle buyurmuşlardır :

“ Benim ümmetinden öyle bir kavim vardır ki kötü hurmayı saçtukları gibi Kur’ânı saçarlar. Onu gerçek tefsirinden başka bir şekilde tefsir ederler “ (R. Furkan 3 / 347)

Nitekim Allah-u zül celâl hazretleri Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurmaktadır:

“ .. Kalplerinde eğrilik olanlar, fitne çıkarmak (hakı karıştırıp, insanları şüpheye sokarak, doğru yoldan ayırmak) ve onu tevîl etmek (onu gönüllerine göre eğri büğrü mânalandırmak) için hemen onun müteşâbih olanının peşine düşerler (Kur’ân’ın müteşâbih ayetleri ile uğraşır dururlar). Halbuki onun tevîlini (gerçek mânasının ne olduğunu) ancak Allah bilir .. ”
(Âl-i İmrân suresi, ayet 7’den)

(**Muhkem ayetler**, mânası açık olanlar ; müteşâbih ayetler ise, izâhı ve tevîli gerekenlerdir). Yâni bu kişiler iman ve ibadet esaslarının, fikhın ana kurallarının bildirildiği muhkem ayetler ile meşgul olmak ve bu konularda halkı aydınlatmaya çalışmak yerine, müteşâbih ayetler ile uğraşırar çünkü niyetleri hâlis değildir, kalplerinde eğrilik vardır, o ayetlere kendilerine göre mâna vererek zihinleri bulandırmak veya çıkar sağlamak , kısacası fitne çıkarmak isterler..

Kendisi de büyük din âlimi olan, büyük veli, ikinci bin yılın müceddidi İmam Rabbani (1564-1624) hz.leri bundan yaklaşık 450 sene önce “Mektubât” isimli eseri 33.üncü Mektubunda kötü din âlimleri (**ulemâ’us- sû**) hakkında şöyle buyurmaktadır :

“Âlimlerin dünyâyı sevmesi ve ona düşkün olması, güzel yüzlerine siyâh leke gibidir. Böyle olan âlimlerin , insanlara faydası olur ise de, kendilerine olmaz. Dîni kuvvetlendirmek, İslâmiyeti yaymak serefi bunlara ait ise de, bazen kâfir ve fâsik da bu işi yapar. Nitekim, Peygamberlerin

efendisi -aleyhi ve alâ âlihissalavâtü vetteslîmât - Efendimiz hazretleri kötü kimselerin de, dîni kuvvetlendireceğini haber vermiş ve **(Allahü teâlâ bu dîni, fâcir kimselerle de, elbette kuvvetlendirir)** buyurmuştur.

Bunlar (*kötü âlimler*), çakmak taşına benzer. Çakmak taşında enerji vardır. İnsanlar bu taşdaki kudretten ateş ortaya çıkarır, istifade eder. Taşın ise, kendisine hiç faydası olmaz. Bunların da ilmlerinden kendilerine bir fayda olmaz. Hattâ, bu ilimleri kendilerine zararlıdır. Çünkü, kıyâmet günü, bilmiyorduk, günah olduğunu bilsaydık yapmazdık diyemezler. Hadîs-i şerîfde buyuruldu ki: **(Kıyâmet gününde, en siddetli azâb görececek kimse, Allahu teâlânın kendi ilminden, kendisini faydalandırmadığı âlimdir).**

Allahü teâlânın kıymet verdiği ve herşeyin en şerefli olan ilmi, mal, mevki kapmaya ve başa geçmeye vesîle edenlere, bu ilim zararlı olmaz mı? Halbuki, dünyaya düskün olmak, Allah-u teâlânın hiç sevmediği bir şeydir. O halde, Allahu teâlânın kıymet verdiği ilmi, O'nun sevmediği yolda harctirmek, çok çirkin bir işdir. Onun kıymet verdiğini kötölemek, sevmediğini de kıymetlendirmek, yükseltmek demektir. Açıkçası, Allahu teâlâyâ karşı durmak demektir. Ders vermek, va'z etmek ve dîni yazı, kitâb neşretmek ancak Allah rızâsı için olduğu vakit ve mevki, mal ve şöhret kazanmak için olmadığı zaman faydalı olur. Böyle hâlis, temiz düşünmenin alâmeti de, dünyaya düskün olmamaktır. Dünyâyı seven din adamları ise hakîkatta dünya adamlarıdır. Kötü âlimler bunlardır. İnsanların en alçağı bunlardır. Din, îmân hırsızları bunlardır. Hâlbuki bunlar, kendilerini din adamı, âhîret adamı ve insanların en iyisi sanır ve tanır. Sûre-i Mücâdelede :

(Onlar, kendilerini müslüman sanıyor. Onlar son derece yalancıdır. Seytan onlara musallat olmuştur. Allah-u teâlâyı hatırlamaz ve ismini ağızlarına almazlar. Şeytana uymuşlar, şeytan olmuşlardır. Biliniz ki, şeytana uyanlar ziyân etti. Ebedî saadeti bırakıp sonsuz azâba atıldı)

meâlindeki âyet-i kerîmeler (*Mücadele, 18-19*) bunlar içindir.

Büyüklerden biri şeytani boş oturuyor, insanları aldatmakla uğraşmıyor görüp, sebebini sorar. Şeytan cevap olarak, (Zamânın din adamı geçinen kötü âlimleri, insanları yoldan çıkarmakda, bana o kadar yardım ediyor ki, bu mühim işi yapmama lüzûm kalmıyor) demiştir. Doğrusu, zamanımızda İslâmiyetin emirlerini yapmaktaki gevşeklikler ve insanların dinden yüz çevirmesi, hep din adamı perdesi altında söylenen sözlerden, yazılardan ve bu adamların bozuk niyetlerinden dolaydır.

Dünyâyâ gönül kaptırmıyan, mal, mevki, şöhret kazanmak, başa geçmek sevdâsında olmiyan din âlimleri, âhîret adamlarıdır. Peygamberlerin “aleyhimüsselâm” vârisleri, vekilleridir. İnsanların en iyisi bunlardır. Kıyâmet günü, bunların mürekkebi, Allahu teâlâ için cânını veren şehîdlerin kanı ile tartılacak ve mürekkeb, daha ağır gelecektir. **(Âlimlerin uykusu ibâdetdir)** hadîs-i şerîfde medh edilen, bunlardır. Âhîretdeki sonsuz nimetlerin güzelliğini anlıyan, dünyânın çirkinliğini ve kötülüğünü gören, âhîretin ebedî, dünyânın ise fânî geçip tükenici olduğunu bilen onlardır. Bunun için kalıcı olmayan, çabuk değişen ve biten seylere bakmayıp, bâkî olana, hiç bozulmiyan ve bitmiyen güzelliklere sarılmışlardır “. (*Meşkûbat, 33.üncü Meşkûb, İmam Rabbâni*)

Dikkat edilirse, kendisi de büyük âlim ve velî olan İmam Rabbani Hz.leri kötü âlimlerin en temel vasfı olarak dünya sevgisi, yâni mal, makam, riyâset (baş olma) ve dünya menfaatleri peşinde olmayı gösterdikten sonra, böyle kimseler için “ İnsanların en alçağı bunlardır. Din, îmân hırsızları bunlardır ” buyurmaktadır. Çünkü bu tür kötü âlimlerin insanlara büyük zararı olur, hatta o kadar ki, insanların imanını bozup dinden bile çıkarabilirler .

İmam Rabbani Hz.leri aynı eserinin 53.üncü Mektubunda ise şöyle demektedir:

“ İnsanların saadeti âlimlerin elinde olduğu gibi, insanları felâkete, Cehenneme sürükleyenler de, din adamı şeklinde görünen din düşmanlarıdır. Din adamlarının iyisi, insanların en iyisidir. Dîni dünyevi emellerine âlet eden, herkesin imanını bozan din adamı da, dünyânın en kötüsüdür.

İnsanların saadeti ve felaketi, doğru yolu bulmaları veya yoldan çıkmaları, din adamlarının elindedir. Büyüklerden biri şeytanı boş oturuyor görüp sebebini sormuş . Şeytan demiş ki: “ Bu zamanın din adamları, bizim işimizi görüyor. İnsanları yoldan çıkarmak için bize iş bırakmıyorlar” Bunun için çok düşünerek hareket ediniz ! Fırsat elden çıkınca bir daha gelmez “.

Yazımızı, kötü âlimler hakkındaki başka bir hadis-i şerif ile bitiriyoruz :

“Kıyâmet günü kötü âlimler getirilip doğruca cehenneme atılacaklar. Merkebin dolabı döndürmek için döndüğü gibi, onlardan biri bağırsağını tutmuş halde dönüp duracak. Kendisine : ” Vah haline ! Biz senin sâyende doğru yolu bulduk. Nedir bu halin ? ” denildiğinde, şu cevabı verecek : “ Size yasakladığım şeyleri ben yapıyordum “
(*Râmuz'ül'EHâdis, No: 6266*)